

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ธรรมะผ่านกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา

THE DEVELOPMENT OF DHAMMA LEARNING PROCESS THROUGH CONTEMPLATIVE
EDUCATION PROCESS

นเรศ เสวิกา 5937469 CECE/M

ศศ.ม. (จิตตปัญญาศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ศักดิ์ชัย อนันต์ศรีชัย, Ph.D., หิมาพรณ รักแตงาม, Ph.D.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ธรรมะผ่านกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา โดยใช้ระเบียบวิธี การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร โดยมีพระภิกษุเข้าร่วม 20 รูป

จากการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญญาในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย ปัจจัยภายนอก คือการมีกัลยาณมิตร และปัจจัยภายในคือการมีโยนิโสมนสิการ ส่วนการเรียนรู้ตามแนวจิตตปัญญาศึกษา มีปัจจัยที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ดังนี้คือ การสร้างพื้นที่ปลอดภัย การสัมผัสประสบการณ์ตรง และการตระหนักรู้ในตัวเอง ผ่านการพัฒนาและออกแบบหลักสูตร ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) เรียนรู้กระบวนการจิตตปัญญาศึกษา 2) เรียนรู้ธรรมะผ่านกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา 3) ฝึกทักษะกระบวนการ โดยผลของการนำหลักสูตรที่ออกแบบและพัฒนาไปใช้จริง มีกระบวนการที่ตรงตามวัตถุประสงค์ และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการปรับปรุง 2 ประเด็น คือการเรียงลำดับของกิจกรรม และปรับระยะเวลาในการทำกิจกรรมให้เหมาะสม นอกจากนั้น กระบวนการจิตตปัญญาศึกษาดังกล่าว ส่งผลให้พระภิกษุผู้เข้าร่วมเกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวเอง อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอนในการทำงานจริงของท่านด้วยเช่นกัน

คำสำคัญ : การพัฒนาการเรียนรู้ธรรมะ / จิตตปัญญาศึกษา / พระสงฆ์/การสอนธรรมะ/การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

153 หน้า